

*Дідух Т.М.,
аспірант кафедри міжнародної торгівлі,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ІТ-АУТСОРСИНГУ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті визначено основні особливості розвитку міжнародного ІТ-аутсорсингу в Україні, розкрито його сутність, види, переваги та недоліки застосування. Показано, що аутсорсинг на даному етапі розвитку економіки не можна розглядати лише на мікрорівні, оскільки його роль у глобальному розподілі праці сьогодні дуже вагомий і він є одночасно інструментом та формою глобалізації світової економіки. Проаналізовано динаміку та визначено сучасні тенденції розвитку ринку міжнародного ІТ-аутсорсингу в Україні. Описано основні проблеми, що заважають розвитку міжнародного ІТ-аутсорсингу в Україні, рекомендовано шляхи їх подолання. Встановлено, що, незважаючи на позитивний розвиток і репутацію українських ІТ-фахівців і зростання попиту на наші послуги на глобальному ринку, Україна в напрямі міжнародного ІТ-аутсорсингу розвивається недостатньо швидко й усе ще важко конкурує зі світовими лідерами аутсорсингу інформаційних технологій.

Ключові слова: міжнародний аутсорсинг, інформаційні технології (ІТ), ІТ-аутсорсинг, ІТ-індустрія, ІТ-галузь, ІТ-бізнес, міжнародні ІТ-послуги.

Постановка проблеми. Одним з актуальних напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств є аутсорсинг інформаційних технологій. Завдяки аутсорсингу країни, що розвиваються, можуть брати активну участь у торгівлі на світовому ринку інформаційних послуг і співпрацювати з розвинутими державами на умовах взаємовигоди й обміну досвідом.

Саме ІТ-аутсорсинг є найбільш цікавим для нас із погляду подальших досліджень, адже саме міжнародний аутсорсинг інформаційних технологій є найбільш затребуваним для українських ІТ-компаній.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Використання сучасних прогресивних технологій дає змогу збільшити темпи економічного розвитку, уникнути сировинної залежності та утвердитися в лідируючих позиціях на світовому ринку.

Нині все більша кількість учених та політичних діячів усвідомлює, що величезна роль у розвитку національних економік та світової економіки у цілому грають так звані інформаційні технології. Так, багато вітчизняних та зарубіжних учених, такі як О. Бабанін, П. Базанов, В. Білошапка, С. Боррас, М. Енрайт, І. Денісон, К. Кетельс, Д. Лук'яненко, Є. Панченко, С. Пиріг, М. Портер, присвятили свої роботи дослідженню щодо проблематики розвитку міжнародного ІТ-аутсорсингу. Проте комплексних систематичних досліджень, які стосуються проблем міжнародного ІТ-ринку та перспектив розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні, на нашу думку, недостатньо.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри вагомий внесок зазначених та інших учених у

дослідження розвитку та регулювання інформаційних технологій існує об'єктивна необхідність виділення особливостей розвитку міжнародного ІТ-аутсорсингу в Україні, а саме сприятливі та несприятливі фактори, що впливають на глобалізацію ІТ галузі.

Мета статті полягає в аналізі особливостей розвитку міжнародного ІТ-аутсорсингу в Україні, а саме:

- визначенні ролі України як учасника світового ринку аутсорсингу в ІТ-галузі;
- розкритті змісту концепції аутсорсингу ІТ-послуг;
- відображенні напрямів розвитку міжнародного ринку аутсорсинг-послуг у сфері ІТ на основі відстеження його сучасних тенденцій;
- оцінці перспектив міжнародного аутсорсингу ІТ-послуг в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. ІТ-аутсорсинг (англ. IT outsourcing) – часткова або повна передача функцій із підтримки, обслуговування та модернізації ІТ-інфраструктури стороннім організаціям на умовах субпідряду.

Міжнародний ІТ-аутсорсинг передбачає делегування саме іноземній спеціалізованій компанії вирішення питань, пов'язаних із розробленням, упровадженням і супроводом інформаційних систем, технічною підтримкою та розробленням програмного забезпечення, а також обсягів робіт, пов'язаних із розвитком та підтримкою функціонування окремих ділянок системи (програмування, хостинг, тестування і т. д.).

Динамічний розвиток сучасної глобалізації веде до постійного посилення міжнародної конкуренції між товарами, компаніями, галузями і країнами, що зумовлює прагнення основних суб'єктів міжнародних економічних відносин до підвищення їх конкурентоспроможності в господарському середовищі, у тому числі шляхом використання переваг міжнародного поділу праці і поглиблення участі в ньому, змушуючи всі країни та їх господарюючі суб'єкти вести пошук нових форм міжнародної взаємодії, у число яких входить і аутсорсинг. Ефективність використання аутсорсингової стратегії підтверджується світовою практикою, яка свідчить про те, що в даний момент більше половини західних компаній використовують аутсорсинг у своїй діяльності, при цьому щорічний приріст числа угод у сфері міжнародного аутсорсингу в 2015–2016 рр. становив близько 30% [3].

Для України проблема підвищення конкурентоспроможності її господарюючих суб'єктів тим більше актуальна в силу обмеженості числа її конкурентоспроможних компаній на світовому ринку. У зв'язку із цим підприємствам надається унікальна можливість отримання вигоди від використання переваг міжнародного аутсорсингу за рахунок можливого позиціонування на сучасному ринку як у ролі постачальника аутсорсингових послуг, так і в ролі їх замовника. У першому випадку можна відзначити такі детермінанти розвитку україн-

ського ІТ-ринку: відсутність потрясінь у внутрішньо-економічній ситуації, безпечніша ситуація на Сході країни, збереження податкових умов для ФОП (низьке оподаткування найманих працівників), зниження частоти обшуків (що були широко розповсюджені на території України раніше), помірні та передбачувана регуляторна політика, позитивна репутація українських ІТ-фахівців і зростання попиту на наші послуги на глобальному ринку, привабливе співвідношення високої кваліфікації кадрів та низького рівня оплати праці, задовільного рівня розвитку інфраструктури; а в другому – завдяки отриманню доступу до дешевших або рідкісних ресурсів, новим технологіям, передового досвіду ведення бізнесу, що створює основу переходу українських підприємств на інноваційний шлях розвитку.

Минулий рік був результативним для українського ІТ-сектору: компанії продовжили нарощувати обсяги експорту та органічно зростати. За попередніми підрахунками, у 2016 р. приріст галузі становив 15–20%, а обсяг ринку зріс із \$2,5 млрд. до \$3 млрд. [3]. За відсутності зовнішніх і внутрішніх економічних потрясінь, помірної і передбачуваної регуляторної політики темпи приросту до кінця 2017 р. збережуться на рівні 2016 р. А в 2020 р. експерти аудиторської компанії PricewaterhouseCoopers обіцяють 27,2 млрд. грн. доходів до держбюджету від експортоорієнтованої ІТ-галузі [4]. Позитивна репутація українських ІТ-фахівців і зростання попиту на наші послуги на глобальному ринку сприятимуть цьому.

Також варто виділити основну з переваг України на міжнародному ринку ІТ – доступність ІКТ, що дало їй змогу посісти шосту сходинку серед 139 країн світу, у цілому поліпшивши за рік за цим показником позицію на чотири пункти. Разом із тим за оцінкою рівня конкуренції на ринку телекомунікаційних послуг нами втрачено три пункти, що перемістило нас на

80-ту сходинку. Порівняно з рейтингом минулого року найбільше було погіршено оцінку рівня використання ІКТ під час взаємодії підприємств – -17 пунктів, натомість на 35 пункти поліпшено оцінку міри забезпечення ІКТ доступом громадян до основних послуг (охорони здоров'я, освіти, фінпослуг тощо). Детальніше зі складниками (індикаторами) Індексу мережевої готовності України можна ознайомитися у таблиці нижче.

Попри все ІТ-аутсорсинг в Україні продемонструє зростання експортного сегменту на 30% найближчим часом (за оптимістичним сценарієм, тоді як за помірним – не менше 20%). Також за прогнозами аналітиків «PwC Україна» очікується збільшення удвічі, а саме на 100 тис., кількості спеціалістів в індустрії та зростання експортної виручки на \$1 млрд. Для цього індустрії потрібні передбачувана податкова політика, відсутність регуляторних бар'єрів, розвиток людського капіталу та зростання попиту на послуги розроблення на зовнішньому ринку.

Разом із тим ми вважаємо, що Україна недостатньо швидко розвивається на світовому ринку аутсорсингу й усе ще важко конкурує зі світовими лідерами ІТ-аутсорсингу. Основною причиною цього є недостатня ступінь підготовленості ринку до повноцінного застосування аутсорсингової моделі.

Одним із головних стримуючих факторів розвитку аутсорсингу є відсутність стандартизації у сфері ІТ-послуг. Розбіжності в термінології трапляються навіть на рівні визначення сервісів: під однією й тією ж назвою можуть матися на увазі різні за фактом послуги або їх набори. Крім того, сам термін «аутсорсинг» ніяк не позначений в українському законодавстві. Замість нього найчастіше вживається термін «субпідряд». Угода про рівень сервісу (SLA – Service Level Agreement) – стандартизований у всьому світі договір про надання аутсорсингових послуг – також не має загальноприйнятої юридичної

Таблиця

Складники державної конкурентоспроможності, 2016 р. [5]

Пункт аналізу	Україна		Країна-лідер	
	Місце	Балів	Балів	Назва країни
Освіта				
Якість освіти	56	4	6.2	Швейцарія
Навчання на місці роботи	94	3.7	5.7	Швейцарія
Місцева доступність спеціалізованого навчання	77	4.2	6.6	Швейцарія
Довіра				
Суспільна довіра до політиків	80	2.8	6.4	Сінгапур
Незаконні платежі та хабарі	119	2.9	6.8	Фінляндія
Фаворитизм чиновників під час прийняття рішень	109	2.5	5.8	Сінгапур
Прозорість рішень, прийнятих владою	3.7	99	6.3	Сінгапур
Співпраця				
Співробітництво у відносинах між працівником та роботодавцем	90	4.2	6.2	Норвегія
Співпраця університетів та промисловості під час здійснення досліджень та розробок	57	3.5	5.8	Швейцарія
Здатність країни утримувати таланти	127	2.5	6.1	Швейцарія
Етична поведінка фірм	106	3.4	6.3	Швеція
Оподаткування				
Тягар системи державного регулювання	74	3.4	5.6	Сінгапур
Вплив системи оподаткування на стимулювання інвестицій	133	2.5	6.2	ЮАР
Кластери				
Стан розвитку кластерів	125	3	5.6	США

форми. Регулювання правових відносин у рамках аутсорсингових контрактів відбувається здебільшого з використанням класичного договору підряду (глава 61 Цивільного кодексу) або договору надання послуг (глава 63 Цивільного кодексу) [5]. Однак під час їх укладання виникає низка складнощів через слабкість юридичного оформлення деяких умов договору.

Основні ризики і побоювання зарубіжних замовників щодо можливості використання послуг українських ІТ-аутсорсерів нині пов'язуються з відсутністю налагодженої системи організації ділового співробітництва, що включає правову підтримку, процедуру сертифікації, встановлення пільгового митного і податкового режиму, а також питання захисту інтелектуальної власності. Проте динамічність розвитку міжнародного сегмента українського ринку ІТ-аутсорсингу, особливо порівняно з внутрішньодержавним, дає змогу виділити його як двигун розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні. Крім того, більшість аналітиків сходиться на думці, що наша держава робить перші значні кроки в розвитку сфери надання міжнародних ІТ-послуг [6].

Зокрема, хотілося б відзначити прийняття законів про спрощення експорту послуг та скасування обов'язкового укладення зовнішньоекономічного договору в письмовій формі. Тепер договір можна укладати в електронній формі, фактично по електронній пошті. Закон значно спрощує умови співпраці з іноземними замовниками у сфері експорту послуг. Він також істотно зменшує кількість способів, за допомогою яких дотримуються податки.

На нашу думку, значним кроком для лібералізації та поширення ринку ІТ-аутсорсингу буде створення законодавчої бази для можливості входу в країну міжнародних платіжних систем та глобальних системи Інтернет-розрахунків. Так, наприклад, у 2016–2017 рр. тривали переговори з найбільшим представником таких систем PayPal [7]. Разом із тим за наявного стану законодавства інтересу до України у компанії немає, а сам НБУ зайняв по відношенню до PayPal жорстку вичікувальну позицію.

Незважаючи на те що український ІТ-бізнес успішно використовує безліч альтернативних платіжних систем, PayPal досі залишається майже безальтернативним платіжним інструментом для транскордонної електронної торгівлі. Тим часом керівництво платіжної системи штучно встановило для України бар'єр на експорт послуг і продукції. Складно сказати, чи мають ці обмеження лише економічний чи також політичний підтекст. Зрозуміло одне: вони недружні і гальмують розвиток українського транскордонного e-commerce і міжнародного ІТ-аутсорсингу. А втрачає від цього в першу чергу держава.

Наступний напрям підвищення міжнародної конкурентоспроможності ІТ-сектору України є залучення припливу іноземного капіталу в сектор, вихід на іноземні ринки малих та середніх ІТ-підприємств через створення ІТ-кластерів. Трьома основними перевагами кластерів є вища продуктивність, інноваційність та створення нових підприємств [8]. Специфічною рисою кластерів є те, що ефекти, пов'язані з їх створенням, забезпечують переваги, які неможливо досягти в межах компанії. Формування таких центрів може здійснюватися в рамках державно-приватного партнерства, при цьому основний тягар фінансування лягатиме на приватні компанії.

Так, за ініціативи Lviv IT Cluster восени 2015 р. у Львові починається будівництво двосекційного будинку IT House на 72 квартири. Проект створений за підтримки Львівської міської ради для фахівців у сфері ІТ. За підтримки Kharkiv IT-Cluster

у Харкові відкрилася програма «Вікно можливостей». Вона призначена для навчання українців комп'ютерній грамотності. Lutsk IT Cluster за підтримки Луцької міської ради в Луцьку була запущена оффлайн-рекламна кампанія спеціальності/професії програміста. По всьому місту на білбордах і сітлайтах висіли плакати із закликком: «Просто стань програмістом». Dnipropetrovsk tech cluster нині працює над створенням проекту Kindergarten – спеціалізованого дитячого садка для дітей ІТ-фахівців. У серпні 2015 р. на арену вийшов Одеський ІТ-кластер, який готується презентувати нові проекти для розвитку ІТ-галузі в Україні.

Разом з тим в Україні не існує єдиної національної або регіональної кластерної політики.

Іншими важливими факторами розвитку сфери ІТ-аутсорсингу є його стимулювання та популяризація за рахунок створення державних та приватних інвестиційних фондів. Нині в Україні відсутні сильні гравці, які мотивовані на створення власних продуктів або на розвиток аутсорсингу. Крім того, переважна більшість успішних українських стартапів іде з країни. Їх ваблять глобальні ринки збуту, «розумні» гроші і великі можливості для нетворкінгу в світових центрах зростання інноваційного бізнесу. У кращому випадку в Україні залишаються команди розробників, але всі інвестиції і виручка компанії проходять через юридичних осіб – нерезидентів. Естонія, Латвія, Литва, Польща, Канада на державному рівні запускають спеціальні програми на сотні мільйонів євро із залучення з України найкращих фахівців, інноваційних підприємців. Україна поки програє війну за людський ресурс.

Так, за останні два роки з України виїхали більше 9 тис. ІТ-фахівців. Вони емігрували до США й ЄС. Фахівці виїжджають у пошуках професійного зростання і більш комфортних умов життя. При цьому масово покидають країну айтишники зі стажем сім і більше років – ті, які генерують найбільшу виручку аутсорсингових компаній. Примітно, що в умовах нестабільності, девальвації і низького рівня розвитку в країні відтік ІТ-фахівців не катастрофічний, але це все-таки серйозна загроза розвитку ІТ-ринку України.

Як один із варіантів залучення інвестицій держава розглядає створення «фонду фондів». Він потрібен для того, щоб українські стартапи отримували фінансування всередині країни і не виїжджали за кордон. Фонд фондів (ФФ) – це інструмент залучення великих інвестицій, проміжна ланка між великими світовими інвесторами, місцевими венчурними фондами і стартапами.

Створення такого фонду було ініційоване в 2016 р. керуючим партнером AVentures Capital і главою наглядової ради Української асоціації венчурного капіталу (UVCA) Андрієм Колодюком. А в липні на зустрічі президента і ІТ-спільноти визначено шість пунктів співпраці між державою та галуззю. Один із них – створення ФФ. Такий фонд дав би змогу збільшити кількість наявних у країні стартапів (близько 2 500) до 5–7 тис., а інвестиції з ФФ могли б отримати близько 800 підприємств зі сфери малого і середнього бізнесу. Це дало б змогу створити близько 100 тис. нових робочих місць у сфері технологій та зупинити відтік інтелекту з України. Разом із тим даний проект залишився проектом. Станом на 2017 р. робота зі створення такого фонду була зупинена.

Наступним пунктом, який би хотілося відзначити, є розвиток технологічної забезпеченості та мережевої інфраструктури в Україні. Згідно з нещодавно опублікованим Всесвітнім економічним форумом (World Economic Forum) Глобальним зві-

том про розвиток інформаційних технологій-2016 (The Global Information Technology Report), Україна за рівнем розвитку інформаційно-комунікаційних технологій цього року посіла 64-ту рейтингову позицію серед 139 країн світу, поліпшивши за рік результати на сім пунктів [9].

Незважаючи на поліпшення наших показників, Україна продовжує суттєво поступатися у розвитку ІКТ країнам СНД і Східної Європи. Причиною досить низьких позицій України в рейтингу, як і торік, є відставання за складниками, що характеризують політичне і регуляторне середовище, – 113-та позиція та низький рівень використання ІКТ урядом – 114-та позиція.

Дослідниками відзначено низьку ефективність наших законотворчих органів (120-та позиція), судової системи (131-та позиція за оцінкою незалежності судів та 123-та – за легкістю оскарження дій уряду приватним бізнесом), проблеми із захистом інтелектуальної власності (120-та позиція). Факторами, що стримують розвиток ІКТ у нашій країні, є низький рівень освоєння нових технологій бізнесом (100-та позиція) та низький рівень впливу ІКТ на появу нових бізнес-моделей (113-та позиція).

Також учасники вітчизняного ІТ-ринку повинні сфокусуватися більше на людському й організаційному капіталі і розумно вкладати кошти у них, щоб якісно підготуватися до міжнародних ринкових умов. Більшість представників компанії скаржаться, що страждають від трудового законодавства та низької мобільності кадрів в Україні. Поки що для цих галузей значно превалює значення внутрішнього ринку – його обсяг у 2016 р. становив \$8,5 млрд. Експорт же через низку причин залишається на низькому рівні – лише \$642 млн. За різними оцінками, в Україні налічується до 4 тис. ІТ-компаній. 85% компаній – це малі та середні компанії з чисельністю персоналу менше 80 осіб. Основна частина компаній розташована у великих містах України: Києві (44,9%), Харкові (18,7%), Львові (9,3%), Дніпрі (8,2%) та Одесі (5,5%). В Україні розташовані офіси 13 топових компаній, що потрапили в щорічний рейтинг кращих аутсорсингових компаній The 2017 Global Outsourcing 100, опублікований Міжнародною асоціацією IAOP. Серед них:

- SoftServe (більше 4 тис. співробітників, головний офіс у Львові);
- ELEKS (більше 900 співробітників, головний офіс у Львові);
- Miratech (більше 700 співробітників, головний офіс у Києві);
- Sigma Software (більше 700 співробітників, головний офіс у Харкові, українська компанія у складі шведської консалтингової групи Sigma);
- EPAM (більше 4 тис. співробітників в Україні, головний офіс у США);
- Luxoft (більше 3 тис. співробітників в Україні, головний офіс у Швейцарії);
- Ciklum (більше 2 тис. співробітників в Україні, головний офіс у Данії);
- Intetics (більше 200 співробітників в Україні, головний офіс у США).

Але за відсутності сприятливих умов для легальної економічної діяльності та формування «економіки довіри» на основі максимального врахування інтересів усіх суб'єктів господарювання для розвитку міжнародного ІТ аутсорсингу більшість компаній надають перевагу веденню тіньової економіки.

Тінізація ІТ-бізнесу набуває широкого поширення за причин низьких показників соціально-економічного розвитку,

недостатнього законодавства, високого рівня оподаткувань, а також надмірної бюрократизації правил господарського життя та корупції. Всі перераховані процеси в наявності в нашій країні і становлять основоположну причину розвитку специфічного організаційно-технічного укладу – тіньових економічних стосунків ринку ІТ-аутсорсингу в Україні.

Висновки. Однією з найбільш сучасних і успішних бізнес-моделей, що дають змогу досягти значних конкурентних переваг, є аутсорсинг, зокрема ІТ-аутсорсинг, який передбачає делегування зовнішній спеціалізованій компанії вирішення питань, пов'язаних із розробленням, упровадженням і супроводом інформаційних систем як на рівні інфраструктури підприємства (технічна підтримка обладнання та/або написання програмного забезпечення), так і обсягів робіт, пов'язаних із частковою підтримкою функціонування системи.

Завдяки аутсорсингу країни, що розвиваються, можуть брати активну участь у торгівлі на світовому ринку інформаційних послуг і співпрацювати з розвинутими державами на умовах взаємовигоди й обміну досвідом.

Саме тому ІТ-аутсорсинг набуває все більшої важливості для України, адже міжнародний аутсорсинг інформаційних технологій є найбільш затребуваним для українських ІТ-компаній.

Виділені основні детермінанти, що сприяють розвитку ринку міжнародного ІТ-аутсорсингу в Україні, а саме: відсутність потрясіння у внутрішньоекономічній ситуації, безпечніша ситуація на Сході країни, збереження податкових умов для ФОП (низьке оподаткування найманих працівників), зниження частоти обшуків (що були широко розповсюджені на території України раніше), помірні і передбачувана регуляторна політика, позитивна репутація українських ІТ-фахівців і зростання попиту на наші послуги на глобальному ринку.

Україна в напрямі міжнародного ІТ-аутсорсингу розвивається недостатньо швидко і все ще важко конкурує зі світовими лідерами аутсорсингу інформаційних технологій. Основною причиною цього є недостатня ступінь підготовленості ринку до повноцінного застосування аутсорсингової моделі, а саме: недостатня стандартизація у сфері ІТ-послуг, що зумовлює відсутність налагодженої системи організації ділового співробітництва, недосконалість законодавчої бази для можливості входу в країну міжнародних платіжних систем та глобальних систем Інтернет-розрахунків, проблеми залучення припливу іноземного капіталу в ІТ-сектор, разом із тим відсутність єдиної національної або регіональної кластерної політики та державних і приватних інвестиційних фондів.

Проведені дослідження та виявлені детермінанти розвитку міжнародного ринку ІТ-аутсорсингу в Україні дають змогу подальші наукові розробки спрямувати на розвиток теоретичних аспектів аутсорсингу ІТ-проектів та запропонувати прикладні підходи до його використання.

Література:

1. Анікін Б.А. Аутсорсинг і аутстафінг: високі технології менеджменту: учб. допомога. М.: ИНФРА-М, 2006. С. 71.
2. Keech R. William; Munger, Michael C.; Simon, C. (2012). Market Failure and Government Failure. In Public Choice World Congress. Miami.
3. Яким буде 2017 рік для ІТ-аутсорсингу в Україні – прогнози топ-менеджерів провідних компаній. URL: <http://biz.nv.ua/ukr/publications/jakim-bude-2017-rik-dlja-it-outsorsingu-v-ukrajini-prognozi-top-menedzheriv-providnih-kompanij-462548.html>.
4. 5 перемог та 5 поразок ІТ України в 2016 році. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/391793/5-peremog-ta-5-porazok-it-ukrayiny-v-2016-rotsi>.

5. Цивільний кодекс України: офіц. текст, станом на 19 липня 2017 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2017. № 48. Ст.436
6. Матвій І.Є. Особливості розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні. Львів: Львівська політехніка, 2013.
7. PayPal веде переговори з Нацбанком про розширення сервісу в Україні. URL: <http://biz.nv.ua/ukr/markets/paypal-vede-z-natsbankom-peregovori-pro-rozshirennya-servisu-v-ukrajini-113003.html>.
8. Delgado M. Clusters and Entrepreneurship. Journal of Economic Geography. 2010. № 10.4. P. 495–518.
9. Klaus S. The Global Competitiveness Report 2016–2017. URL: http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf.
10. Мешко Н.П., Костюченко М.К. Перспективи розвитку сфери ІТ як провідної інноваційної галузі України. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Менеджмент інновацій. 2015. Т. 23. Вип. 4. С. 71–77.

Дидух Т.Н. Детермінанти розвитку міжнародного ІТ-аутсорсинга в Україні

Анотація. В статті определены основныя особенности развития международного ІТ-аутсорсинга в Украине, раскрыты его сущность, виды, преимущества и недостатки применения. Продемонстрировано, что аутсорсинг на данном этапе развития экономики нельзя рассматривать только на микроуровне, поскольку его роль в глобальном разделении труда сегодня очень весомая и он является одновременно инструментом и формой глобализации мировой экономики. Проанализирована динамика и определены современные тенденции развития рынка международного ІТ-аутсорсинга в Украине. Описаны основные проблемы, препятствующие развитию международного ІТ-аутсорсинга в Украине, рекомендованы пути их преодоления. Установлено, что, несмотря на позитивное развитие и репутацию

украинских ІТ-специалистов и рост спроса на наши услуги на глобальном рынке, Украина в направлении международного ІТ-аутсорсинга развивается недостаточно быстро и все еще трудно конкурирует с мировыми лидерами аутсорсинга информационных технологий.

Ключевые слова: международный аутсоринг, информационные технологии (ІТ), ІТ-аутсорсинг, ІТ-индустрия, ІТ-отрасль, ІТ-бизнес, международные ІТ-услуги.

Didukh T.M. Features of economic development of international IT-outsourcing in Ukraine

Summary. The article outlines the main features of the development of international IT outsourcing in Ukraine, discloses its essence, types, advantages and disadvantages of its application. It is shown that outsourcing at this stage of economic development can not be considered only at the micro level, since its role in the global division of labor today is very important and it is simultaneously an instrument and a form of globalization of the world economy. The development dynamics and trends of the international IT-outsourcing market in Ukraine are determined in the article. Main problems that hinder the development of international IT outsourcing in Ukraine are described, and ways of overcoming them are recommended. It has been established, that despite the positive development and reputation of Ukrainian IT specialists and the growth in demand for their services in the global market, Ukraine is not developing fast enough/ it is still hard to compete with global leaders in the international IT outsourcing.

Keywords: international outsourcing, information technology (IT), IT-outsourcing, IT-industry, IT-industry, IT-business, international IT-services.